

ČLOVĚK

s mentálním postižením

Barbora Uhlířová

**Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením
v České republice, o.s.**

Setkání s člověkem s mentálním postižením

- Kdo se už s člověkem s mentálním postižením setkal?
  - Kdo se s člověkem s mentálním postižením setkává pravidelně?
  - Kdo se nikdy s člověkem s mentálním postižením neseťkal?
-

Jak se lidé s mentálním postižením projevují, jak vypadají?

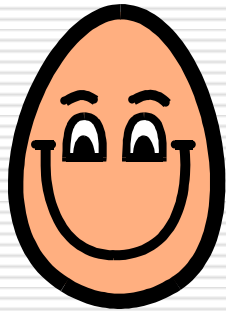
Jak se lidé s mentálním postižením projevují, jak vypadají?

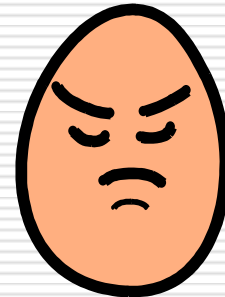
- ❑ Snížená úroveň rozumových schopností a potíže v komunikaci
  - ❑ Potíže v učení
  - ❑ Menší míra pozornosti
  - ❑ Horší orientace v čase a prostoru
  - ❑ Nižší úroveň sociálních dovedností
  - ❑ Nepřiměřené sebehodnocení
  - ❑ Pomalejší tempo
  - ❑ Omezená schopnost abstrakce a zobecňování
  - ❑ Přidružené postižení
-

Jaké jste měli
při prvním setkání s člověkem s mentálním
postížením pocity?

+

-

Jaké jste měli
při prvním setkání s člověkem s mentálním
postižením pocity?

Nejistotu.

- Co mám říkat, abych se toho člověka nedotkla. Rozumí mi, co říkám?
- Strach.

Nemůže ten člověk být agresivní?

- Negativní pocity – z toho jak vypadá, jak je upraven, jaké má projevy.
-

Co vám osobně pomohlo v kontaktu s člověkem s mentálním postižením?

?

?

?

?

?

?

?

Komunikace s člověkem s mentálním postižením

Projekt Cesty
Projekt I my jsme občané!

> Jak komunikovat s lidmi s potížemi v komunikaci

- 1** Podajte klientům při představení rukou - pokud je to možné a oběma stranám příjemná.
- 2** Ověřte si, jestli Vám klienti dobře vidí a slyší.
- 3** Řekněte, co se bude dít. Pevnějte se po malých krocích a snažte se vše vysvětlit.
- 4** Nezapomínejte, že to jsou dospělí lidé. Určitě je pošli, když je budete oslovovat „paní/pano“ a přijmením, popř. titulem.
- 5** Mluvte v první řadě s nimi, oni jsou Vašimi partnery v jednání. Jejich přívodní je mají podporovat, ne za ně vše vyřizovat.
- 6** Podpořte klienty v tom, aby více zvládali sami. Někteří si dokážou poradit i se složitým formalizátem, jiní budou potřebovat Vaši pomoc.
- 7** Připravte se na tyto klienty, budou se pak lépe soustředit. Dostatek času a trpělivost jsou pro úspěšná jednání důležitá.
- 8** Mluvte strukturovaně a pomalu. Nepoužívejte cizí slova ani dlouhá slovíčka. Vše, co je možné, názněš úsmevem.
- 9** Zbyteční klienty nezahlučte informacemi. Měně může být i více!
- 10** Vyháňte se trení a dvojnásobím - mohou být to zbytečným nedorozuměním.
- 11** Soustředte se na řešení jednoho problému, neodbluďte od tématu. Sledování více témat najednou může být obtížná.
- 12** Průběžně si ověřujte, jestli Vám klienti dobře rozumějí. Pokud je to možné, zatím je vyzkoušejte, aby popsal, jak Vám porozumějí.
- 13** Někteří klienty si informace zapamatují, když budou potřebovat. Někteří budou potřebovat Vaši pomoc. Pokud si klient něco zapamatuje, je lepší na něj při tom nahlédnout.
- 14** Respektujte přání a volbu klientů. O důležitých volbách je informujte.
- 15** V případě, že rozhovor navodí k následnému výsledku, odložte jej na jindy.

— — — Ale pozor, každý člověk je jiný a každý potřebuje trochu jiný způsob jednání. Důležitá je vzájemně si porozumět a jednat s respektem.

Člověk s mentálním postižením

- Idiot, imbecil, debil, oligofrenik
  - Mentálně retardovaný
  - **Člověk s mentálním postižením**
-

Člověk s mentálním postižením

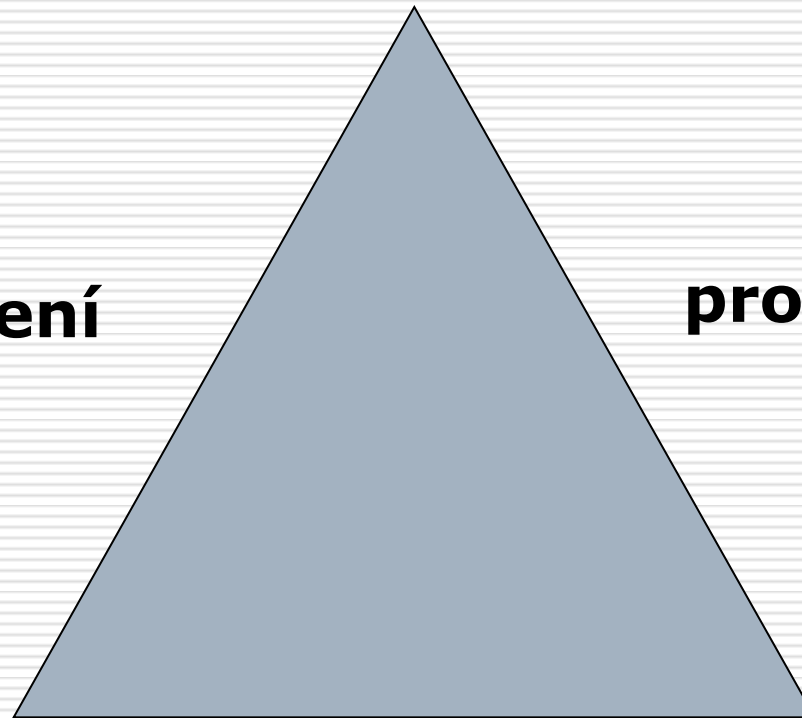
- „Mentální postižení je postižení charakteristické sníženou schopností adaptace na běžné životní podmínky a sníženým intelektem. Snížení těchto schopností se zejména projevuje v oblasti tvoření pojmů, sociálních dovedností a praktických dovedností.“ (AAMR,2005)
-

Co postižení tvoří?

---

postižení

prostředí

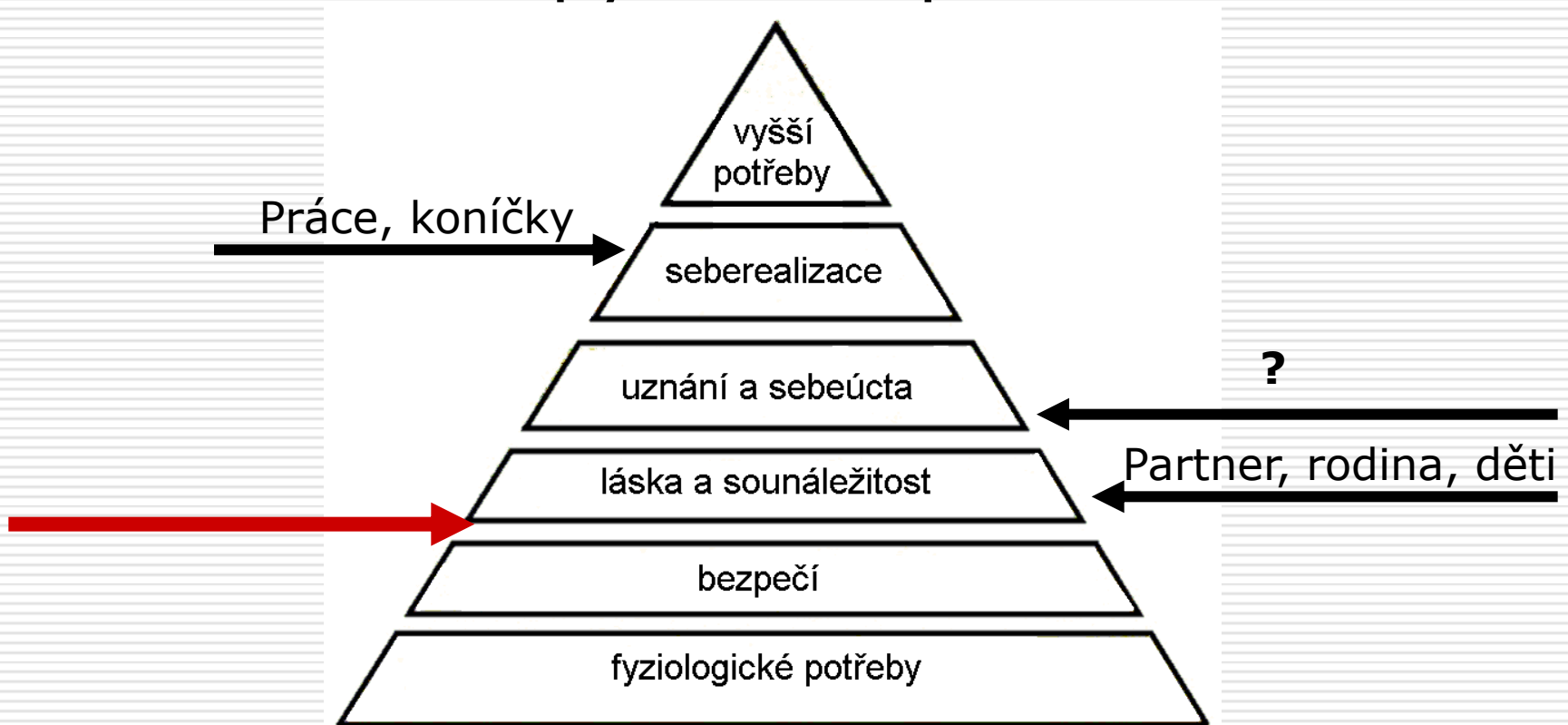
Člověk, jeho osobnost

Potřeby lidí s mentálním postižením

□ Maslowova pyramida potřeb

Jak lidé s mentálním postižením žijí?

- Sociální vyloučení
  - Diskriminace
  - Chudoba

  - Toto se týká i blízkých lidí, kteří o člověka se mentálním postižením pečují
-

Jak lidé s mentálním postižením žijí?

- Rodiny lidí s mentálním postižením
    - pečují o lidi s mentálním postižením celoživotně a čelí řadě problémů (zaměstnání, ekonomické problémy, společenský status, únava...)
    - Jejich společenský význam není plně doceněn.
  - Vzdělávání
    - Inkluzivní x speciální vzdělávání
-

Jak lidé s mentálním postižením žijí?

□ Zaměstnávání

- Důležitý aspekt dospělého života
- Práce na otevřeném trhu práce s podporovaným zaměstnáváním, chráněná pracovní místa

□ Sociální služby

- Denní stacionáře, chráněná bydlení, sociální rehabilitace, poradenství
  - Kvalita sociálních služeb
-

Jak lidé s mentálním postižením žijí?

- Přístup k občanským a politickým právům
    - Způsobilost k právním úkonům
    - Volební právo
    - Právo mít rodinu a děti
  - Přístup k lidským právům
    - Úmluva o právech lidí se zdravotním postižením
  - Samostatný život
  - Sebeobhajování
-

Lidé s mentálním postižením v literatuře a ve filmu

- ❑ O myších a lidech (Lenny)
- ❑ Vesničko má středisková (Otík)
- ❑ Rekviem pro panenku
- ❑ Nuda v Brně
- ❑ Tajný agent (Stevie)

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o.s.

- ❑ Celorepubliková organizace lidí s mentálním postižením a jejich rodičů
  - ❑ Cca 8000 členů v celé ČR
  - ❑ Sekretariát v Praze
  - ❑ Poskytujeme sociální služby, děláme volnočasové aktivity, osvětu, vzdělávání, lobbying
  - ❑ Sebeobhájci
  - ❑ Deinstitutionalizace, transformace ss (komunitní služby, dostupné veřejné služby, neformální péče)
-